

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Bulgari Victor Xxxx, născut la xxxxx, originar din r-nul xxx, s. xxxxx și domiciliat în mun. xxx, str. xxx nr. x, ap. xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 08.04.2019 - 16.07.2019 (prima instanță);
2. 12.08.2019 - 30.10.2019 (instanța de apel);
3. 27.01.2020 – 20.05.2020 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 16 iulie 2019, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Bulgari Victor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, și în temeiul art. 55 Cod penal a fost liberat de răspundere penală și încetat procesul penal în privința lui Bulgari Victor cu tragerea acestuia la răspundere contravențională, și aplicarea sancțiunii contravenționale sub formă de amendă în mărime de 50 unități convenționale, ce constiuie 2500 lei.

De asemenea, s-a dispus încasarea de la Bulgari Victor în contul statului cheltuielile judiciare în cadrul procesului penal în mărime de 321,21 lei, fiind soluționată și soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Bulgari Victor, la 08.10.2018, activând în baza ordinului președintelui Judecătoriei Chișinău, nr. 245 din 02.04.2018, în calitate de grefier în cadrul judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

urmărind scopul justificării absenței sale de la serviciu, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă îndreptată spre atingerea scopului stabilit a efectuat rectificări în conținutul certificatului medical nr. 3210903, eliberat de Centrul Medicilor de Familie nr. 12 din Chișinău, la rubricile "*până la ce dată, inclusiv*" și "*a începe lucrul*", prin radierea și substituirea inscripției "*septembrie*" în "*octombrie*".

Ulterior, la 15.10.2018, acționând în scopul realizării planului prestabilit, a prezentat certificatul nr. 3210903 din 05.09.2018, eliberat de Centrul Medicilor de Familie nr. 12 din Chișinău, care conținea date eronate referitor la perioada de eliberare de la lucru, angajatorului - Judecătoria Chișinău, sediul Centru. Faptul falsificării fiind stabilit prin informația nr. 01-18/1742 din 22.10.2018, parvenită de la Asociația Medicală Teritorială Rîșcani, potrivit căreia pacientului Bulgari Victor, i s-a eliberat certificat de concediu medical nr. 3210903, pentru perioada 05.09.2018 - 07.09.2018, inclusiv.

Astfel, acțiunile lui Bulgari Victor au fost calificate de prima instanță în baza art. 361 alin. (1) din Codul penal - confecționare, deținere și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procuror, care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bulgari Victor să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, și să-i fie stabilită o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, cu amendă în mărime de 500 unități convenționale, precum și să fie dispusă încasarea de la Bulgari Victor în contul statului cheltuielile judiciare în mărime de 321,21 lei.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- instanța la liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională a inculpatului Bulgari Victor nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite de către inculpat, de pericolul social sporit al acțiunilor inculpatului, de circumstanțele comiterii infracțiunii, de atitudinea inculpatului Bulgari Victor în cadrul urmăririi penale față de fapta săvârșită, or acesta s-a eschivat de la urmărirea penală, fiind emisă ordonanța privind căutarea și reținerea acestuia;

- a fost comisă o infracțiune de către un angajat a instanței de judecată, prin ce defăimează și cauzează formarea unei imagini negative purtătorilor puterii judecătorești în societate;

- pedeapsa stabilită nu va contribui la atingerea scopului pedepsei penale, de restabilire a echității sociale, corectării condamnatului, precum și prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnatului.

3. Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2019 a fost admis, inclusiv din oficiu apelul declarat, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care în conformitate cu art. 55 Cod penal, procesul penal în privința lui Bulgari Victor pe învinuirea în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, cu tragerea la răspundere contravențională a lui Bulgari Victor și aplicarea unei sancțiuni cu amendă, în mărime de 150 unități convenționale.

În rest, sentința în partea ce ține de corpul delict a fost menținută.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a ținut cont că în timp ce primele trei condiții ce țin de liberarea de răspundere penală au o conotație obiectivă, care urmează a fi susținute prin probele administrate la faza de urmărire penală sau la faza judecării cauzei penale în instanța de judecată, atunci condiția privind constatarea faptului că corectarea persoanei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale este o condiție subiectivă, iar în lipsa unor criterii definitorii reglementate printr-o bază legală, aceasta urmează a fi apreciată de către instanța de judecată, în mod individual, reieșind din fapta infracțională imputată, personalitatea inculpatului și comportamentul acestuia.

De asemenea, instanța de apel a menționat că constatarea faptului că corectarea persoanei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale urmează a fi interpretată în combinație cu celelalte condiții. În aceeași ordine de idei, s-a reținut că inculpatul Bulgari Victor a conștientizat gradul prejudiciabil al acțiunii imputate prin faptul că și-a recunoscut vina, nu s-a eschivat cu rea-credință de la răspundere penală, s-a căit de cele comise, nu duce un comportament antisocial. Mai mult, s-a notat că de prima instanță corect a fost reținut motivul recurgerii la comiterea infracțiunii invocat de inculpat, acesta aflându-se într-o stare grea, în perioada respectivă avea necesitate să urmeze un tratament de lungă durată, fiindu-i refuzată cererea de acordare a concediului din cont propriu, fapt ce l-a determinat să recurgă la gestul de a falsifica datele din certificatul medical.

Totodată, instanța de apel a reținut că nu s-au constatat careva impedimente în aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, dimpotrivă, s-a constatat prezența circumstanțelor atenuante, prevăzute de art. 76 Cod penal, cât și a circumstanței excepționale, astfel fiind întrunite condițiile obligatorii pentru aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal.

Astfel, instanța de apel a considerat oportun dispunerea liberării de răspundere penală a inculpatului Bulgari Victor, cu încetarea procesului penal în temeiul art. 332 alin. (1), 391 alin. (1), pct. 7) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a constatat că prima instanță i-a stabilit inculpatului Bulgari Victor o pedeapsă prea blândă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal,

care nu este în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a acestui act normativ.

În acest sens, instanța de apel a indicat că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința lui Bulgari Victor nu poate fi atinsă decât prin aplicarea pedepsei penale cu amendă în mărime maximă prevăzută de art. 55 alin. (2) lit. a) Cod penal, stabilindu-i lui Bulgari Victor, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, această pedeapsă fiind una echitabilă și care va atinge scopul sancțiunii penale de reeducare a inculpatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și din partea altor persoane.

Referitor la încasarea cheltuielilor judiciare, instanța de apel a conchis că prima instanță eronat a apreciat și a dispus încasarea cheltuielilor de judecată.

Instanța de apel a notat că pot fi încasate doar acele cheltuieli judiciare care sunt incluse în rechizitoriu, în acesta fiind stipulate cheltuielile de salarizare a procurorului, consultantului procurorului și consumabile.

La acest aspect, instanța de apel a menționat că legislația procesual-penală stabilește în mod exhaustiv care sume pot fi considerate ca cheltuieli de judecată și, respectiv, pot fi încasate. De asemenea, s-a invocat că este important ca aceste cheltuieli să fie condiționate de existența cauzei penale concrete, după regula: de n-ar fi cauza penală, n-ar fi fost cheltuielile respective.

Instanța de apel a conchis că salarizarea procurorului și a consultantului procurorului este efectuată în conformitate cu Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Aceste norme prevăd salarizarea în sumă fixă, indiferent de numărul cauzelor aflate în exercitare sau conducere, astfel salariul solicitat în calitate de cheltuieli urma a fi achitat indiferent de existența cauzei penale respective.

Mai mult, instanța de apel a specificat că argumentele invocate de procuror sunt neîntemeiate, deoarece cheltuielile judiciare au fost pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală fiind suportate cheltuieli în mărime de 321,21 lei (f.d. 92), iar la materialele cauzei este anexat un tabel prin care sunt introduse niște calcule. Instanța de apel a atestat că anexa respectivă nu poate fi luată în considerare ca fiind cheltuieli suportate pentru instrumentarea cauzei penale. Pe lângă anexă, acuzatorul de stat urma să-și probeze aceste cheltuieli prin acte confirmative, iar cheltuielile de efectuare a expertizei nu au fost solicitate.

4. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către procuror, care indică temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, și solicită casarea acesteia în partea aplicării art. 55 Cod penal, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, de către alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;
- instanța de apel greșit a aplicat în privința inculpatului Bulgari Victor prevederile art. 55 Cod penal, or, deși inculpatul Bulgari Victor a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, instanța nu a apreciat corect gradul de pericol ce-l prezintă pentru societate această infracțiune;

- instanța de apel nu a ținut cont de atitudinea inculpatului în cadrul urmăririi penale față de fapta comisă, or inculpatul Bulgari Victor s-a eschivat de organul de urmărire penală, fapt ce a dus la anunțarea lui în căutare și reținerea pentru a fi pus sub învinuire. Totodată, în cadrul cercetării judecătorești nu a fost constatat un cumul de circumstanțe atenuante sau o circumstanță excepțională, care ar justifica fapta săvârșită de către inculpatul Bulgari Victor, dar doar circumstanțe ce agravează situația inculpatului, cum ar fi: lipsa nemotivată grefierului instanței de judecată la serviciu, precum și confecționarea, deținerea și folosirea certificatului medical de către ultimul, care este un document oficial fals;

- aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal în privința inculpatului Bulgari Victor este contrară prevederilor art. 2 alin. (2) Cod penal, care stipulează că legea penală are drept scop prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Concomitent, pedeapsa aplicată este contrară scopului pedepsei penale de corectare a condamnatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane;

- instanța de judecată liberând persoana de răspundere penală diminuează acel factor de abținere de la comiterea unor asemenea infracțiuni de către alte persoane sau chiar de către inculpat. Acest fapt urmează a fi apreciat și prin prisma amploarei pe care o au aceste infracțiuni în ultima perioadă de timp, precum și în raport cu riscul de a folosi în continuare buletine de boală falsificate, în condițiile când va fi sesizat de către infractori lipsa le interes din partea statului de a reacționa prompt și a condamna în mod obiectiv asemenea cazuri;

- instanța de apel, la adoptarea soluției nu a luat în considerare fapta imputată lui Bulgari Victor cu împrejurările concrete ale cauzei și nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii, de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de scopul pedepsei penale și neîntemeiat a încetat procesul penal, liberându-l pe inculpat de răspunderea penală cu tragerea la răspundere contravențională potrivit prevederilor art. 55 Cod penal, ignorând prevederile art. 61, 75 Cod penal, a aplicat o pedeapsă prea blândă ce nu va duce la realizarea scopului pedepsei penale;

- în speță, scopul pedepsei penale poate să fie atins doar prin aplicarea față de inculpat a unei pedepse penale, în limitele stabilite de sancțiunea articolului incriminat, fără liberarea acestuia de răspundere penală și tragere la răspundere contravențională.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În speță, se reține că recurentul invocă temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, sub aspectul individualizării greșite a pedepsei stabilite inculpatului Bulgari Victor.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că argumentele invocate în cererea de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, din următoarele considerente.

În privința criticilor recurentului, precum că instanța de apel la aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal în privința inculpatului, nu a ținut cont că „*deși acesta a recunoscut vina, instanța nu a apreciat gradul de pericol ce-l prezintă pentru societate această infracțiune, gravitatea infracțiunii, de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de scopul pedepsei penale și neîntemeiat a încetat procesul penal, liberându-l pe inculpat de răspunderea penală cu tragerea la răspundere contravențională, potrivit prevederilor art. 55 Cod penal, ignorând prevederile art. 61, 75 Cod penal, a aplicat o pedeapsă prea blândă ce nu va duce la realizarea scopului pedepsei penale, instanța de apel nu a ținut cont de atitudinea inculpatului la faza urmăririi penale, deoarece s-a eschivat de organul de urmărire penală, fapt ce a dus la anunțarea lui în căutare, nu a fost constatat un cumul de circumstanțe atenuante sau o circumstanță excepțională, dar doar circumstanțe ce agravează situația inculpatului - lipsa nemotivată a greșierului instanței de judecată de la serviciu, precum și confecționare, deținerea și folosirea certificatului medical de către ultimul, care este un document oficial fals, pedeapsa aplicată este contrară prevederilor art. 2 alin. (2) Cod penal*”, Colegiul penal atestă că sunt neîntemeiate, or instanța de apel în decizia sa și-a argumentat detaliat soluția de casare parțială a

sentinței primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care corect a fost încetat procesul penal în privința lui Bulgari Victor pe învinuirea în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, cu tragerea la răspundere contravențională și aplicarea sancțiunii cu amendă, în mărime de 150 unități convenționale, conform art. 55 Cod penal, totodată, instanța de apel la adoptarea acestei soluții a ținut cont de circumstanțele particulare ale cauzei și criteriile enunțate supra de procuror, și de faptul că inculpatul Bulgari Victor a conștientizat gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, care este una ușoară, și-a recunoscut vinovăția, nu s-a eschivat cu rea-credință de la răspundere penală, s-a căit de cele comise, nu duce un comportament antisocial, nu are antecedente penale, precum și motivul comiterii infracțiunii, lipsa circumstanțelor agravante, precum și că cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, fără ca instanța de apel să admită careva erori de fapt sau de drept la judecarea cauzei, iar alegațiile invocate de recurent constituie opinia subiectivă a acestuia ce nu poate fi acceptată.

Totodată, criticile precum că "*instanța de judecată liberând persoana de răspundere penală, diminuează acel factor de abținere de la comiterea unor infracțiuni de către alte persoane sau chiar de către inculpat. Acest fapt urmează a fi apreciat și prin prisma amploarei pe care o au aceste infracțiuni în ultima perioadă de timp, precum și în raport cu riscul de a folosi în continuare buletine de boală falsificate*", Colegiul penal le respinge ca declarative, or la materialele cauzei de către partea acuzării nu au fost prezentate careva probe ce ar confirma alegațiile invocate în cererea de recurs ordinar.

Astfel, motivarea deciziei instanței de apel, în care s-a expus argumentat pe chestiunile esențiale supuse atenției sale, descrisă și la pct. 3.1. a prezentei decizii, în virtutea corectitudinii acesteia și pentru a evita repetări inutile se acceptă și se însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Prin urmare, se atestă că instanța de apel just a adoptat soluția în cauză, or, totodată s-a pus în balanță și faptul că tragerea la răspundere penală, precum și o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce, în circumstanțele particulare ale speței deferită judecării poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

6. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Bulgari Victor XXXX** ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **03 iulie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor